

फेनपुञ्जाकुलजला हंसानामिव पङ्क्तयः । कचिदभोगकुटिला प्रखलन्ती कचित् कचित् ।
 सा फेनपटसंवीता मत्तेव प्रमदाऽव्रजत् । कचित् सा तोयनिनदैर्नदन्ती नादमुत्तमं ।
 एवं प्रकारान् सुबहन् कुर्वन्तो गगनाच्छ्रुता । पृथिवीतलमासाद्य भगीरथमथाव्रवीत् ।
 दर्शयस्व महाराज मार्गं केन व्रजाम्यहं । त्वदर्थमवतीर्णोऽस्मि पृथिवीं पृथिवीपते ।
 एतच्छ्रुत्वा वचो राजा प्रातिष्ठत भगीरथः । यत्र तानि शरीराणि सागराणां महात्मनां ।
 श्वावनार्थं नरश्रेष्ठ पुण्येन सलिलेन च । गङ्गाया धारणं कृत्वा हरो लोकनमस्कृतः ।
 कैलासं पर्वतश्रेष्ठं जगाम त्रिदशैः सह । समासाद्य समुद्रञ्च गङ्गाया सहितो नृपः ।
 भूरयामास वेगेन समुद्रं वरुणालयं । दुहित्वेच नृपतिर्गङ्गां समनुकल्पयत् ।
 पितृणाञ्चोदकं तत्र ददौ पूर्णमनोरथः । एतत्ते सर्वमाख्यातं गङ्गा त्रिपथगा यथा ।
 पूरणार्थं समुद्रस्य पृथिवीमवतारिता । समुद्रश्च यथा पीतः कारणार्थं महात्मना ।
 वातापिश्च यथा नीतः क्षयं स ब्रह्महा प्रभो । अगस्त्येन महाराज यन्मां त्वं परिपृच्छसि ।
 इति श्रीमहाभारते आरण्यपर्वणि तीर्थयात्रापर्वणि गङ्गावतरणकथने नवाधिकशतोऽध्यायः ॥१०८॥
 ॥ वैशम्पायन उवाच ॥ ततः प्रयातः कौन्तेयः क्रमेण भरतर्षभ । नन्दामपरनन्दाञ्च नद्यौ पापभयाहे ।
 पर्वतं स समासाद्य हेमकूटमनामथं । अचिन्त्यानङ्गुतान् भावान् ददर्श सुबहन् नृपः ।
 वातावद्धा भवन्मेघा उपलास्य सहस्रशः । नाशक्रुवंस्तमारोढुं विषन्नमनसो जनाः ।
 वायुर्नित्यं ववौ तत्र नित्यं देवश्च वर्षति । स्वाध्यायधोषश्च तथा श्रूयते न च दृश्यते ।
 सायं प्रातश्च भगवान् दृश्यते हव्यवाहनः । मल्लिकाञ्चादंस्तत्र तपसः प्रतिघातिकाः ।
 निर्व्वेदो जायते तत्र गृहाणि स्मरते जनः । एवं वज्रविधान् भावानङ्गुतान् वीक्ष्य पाण्डवः ।
 लोमशं पुनरेवाथ पर्य्यपृच्छत्तदद्भुतं ॥ लोमश उवाच ॥ यथाश्रुतमिदं पूर्व्वमस्माभिररिकर्षणं ।
 तदेकाग्रमना राजन् निबोध गदतो मम । अस्मिन्नृषभकूटेऽभूद्दृषभो नाम तापसः ।
 अनेकशतवर्षायुस्तपस्वी कोपनो मृगं । स वै सम्भाव्यमाणोऽन्यैः कोपाद्गिरिमुवाच ह ।
 य इह व्याहरेत् कश्चिदुपलानुत्सृजेस्तथा । वातश्चाह्वय माशब्दमित्युवाच स तापसः ।
 व्याहरंश्चैह पुरुषो मेघशब्देन वार्य्यते । एवमेतानि कर्माणि राजंस्तेन महर्षिणा ।
 कृतानि कानिचित् क्रोधात् प्रतिषिद्धानि कानिचित् । नन्दां त्वभिगता देवा पुरा राजन्निति श्रुतिः ।
 अन्वपद्यन्त सहसा पुरुषा देवदर्शिनः । ते दर्शनं त्वनिच्छन्तो देवाः शक्रपुरोगमाः ।
 दुर्गञ्चक्रुरिमं देशं गिरिप्रत्यूहरूपकं । तदाप्रभृति कौन्तेय नरा गिरिमिमं सदा ।
 नाशक्रुवन्नभिद्रष्टुं कुत एवाधिरोहितुं । नातप्रतपसा शक्यो द्रष्टुमेष महागिरिः ।
 आरोढुं वाऽपि कौन्तेय तस्मान्नियतवाग्भव । इह देवास्तदा सर्वे यज्ञानाजर्जस्तमान् ।
 तेषामेतानि लिङ्गानि दृश्यन्तेऽद्यापि भारत । कुशाकारेव दूर्ब्वेधं संस्तीर्णं च भूरियं ।
 यूपप्रकारा बहवो वृक्षाश्चैव विशास्यते । देवाश्च क्षपयश्चैव वसन्त्यद्यापि भारत ।